

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.:	25 oktober 2017	Agendapunt:	7.1
Betreft:	Informerend	Programma:	2. Voldoende en gezond water
Portefeuillehouder:	Hollenga		
Route:	DB-AB		

Onderwerp

Vispasseerbaarheid Cleveringsluizen

Bijlagen

1. Visvriendelijk spuibeheer Cleveringsluizen

Kennisnemen van

Visvriendelijk spuibeheer bij de Cleveringsluizen.

Inleiding

Vanuit de doelstellingen in de Kaderrichtlijn Water met betrekking tot de visstand in het Lauwersmeer, is het vispasseerbaar maken van de Cleveringsluizen als maatregel in het jaarplan van 2016 opgenomen. De Cleveringsluizen vormen een hindernis voor vissen die tussen de Waddensee en het binnenwater migreren. Dit komt doordat de sluisdeuren gedurende een groot deel van het getijde zijn gesloten en intrekende vissen bij geopende deuren (spuien) tegen een (te) sterke stroming in moeten zwemmen.

Kernboodschap

Visvriendelijk spuibeheer bij de Cleveringsluizen, zoals in bijlage 1 wordt beschreven, is een belangrijke stap in het verbeteren van de vispasseerbaarheid van de Cleveringsluizen. Aanvullende maatregelen zijn echter nodig om vismigratie verder te optimaliseren op het moment dat de deuren vanwege de waterveiligheid en het beheer van het peil op het Lauwersmeer gesloten moeten zijn. Door visvriendelijk spuibeheer kunnen vissen tijdens de belangrijkste vismigratiemaanden (maart, april, mei) en uren in het etmaal (na zonsondergang) zich makkelijker (met de stroom mee) naar de binnenwateren verplaatsen.

Visvriendelijk spuibeheer heeft een bewezen positief effect op de visintrek. In het kader van het vismigratieproject "Ruim Baan voor Vissen" is in het voorjaar van 2015 bij de Cleveringsluizen tijdens enkele spuibeurten onderzoek verricht naar de visintrek. Daaruit bleek dat onder andere glasaal en botlarven naar binnen trekken. Het netto effect op de visstand in de binnenwateren is (op dit moment) niet inzichtelijk, omdat het aantal binnentrekkende vissen (en daarmee de visstand) mede afhangt van processen waar het waterschap geen invloed op heeft.

Het openen en sluiten van de deuren in de Cleveringsluizen is mogelijk met de bestaande vismigratiemodule in de besturingssoftware. Gebleken is echter dat met een handmatige aansturing van de deuren adequater op het actuele getijdeverloop gereageerd kan worden, wat ten goede komt aan de waterveiligheid en de vismigratie.

Netto geen zoutindringing en peilverhoging

Visvriendelijk spuibeheer leidt netto niet tot zoutindringing. De hoeveelheid zeewater die tijdens een spuibeurten in maart, april en mei naar binnenkomt, is circa 3% van de gemiddelde hoeveelheid zoetwater die gespuid wordt. Dit is verhoudingsgewijs een geringe hoeveelheid. Doordat direct na het binnenlaten van de vissen gespuid wordt, spoelt het binnengekomen zeewater weer uit en verspreidt het zich niet door het Lauwersmeer. Op basis van de maandelijkse waterkwaliteitsmetingen wordt de zoutconcentratie in het Lauwersmeer gemonitord. Visvriendelijk

spuibehaar leidt ook niet tot peilverhoging in Lauwersmeer.

Kosteneffectief

Visvriendelijk spuibehear is kosteneffectief, omdat het twee waterschapstaken combineert, namelijk waterafvoer en vismigratie. De extra kosten bedragen enkele procenten van de jaarlijkse exploitatielast van de Cleveringsluizen en worden in het kader van de samenwerking binnen het Waterakkoord gedeeld met Wetterskip Fryslân.

Bedrijfszeker

Visvriendelijk spuibehear is een bedrijfszekere wijze van behear. Het openen van de sluisdeuren bij een gelijke waterstand (en bij afgaand tij) vormt technisch geen bezwaar, omdat het spuicomplex is ontworpen op een maximaal verschil in waterstanden van 0,25 meter tijdens het openen en sluiten. Doordat de deuren open gaan bij afgaand tij zijn er meer mogelijkheden om in te grijpen in geval van een calamiteit.

Aanvullende maatregelen

Met aanvullende maatregelen, zoals het plaatsen van schuiven (rinketten) in de deuren van enkele spuikokers, kan de vismigratie verder worden bevorderd. Binnen het kader van dit project is voor dergelijke maatregelen geen geld gereserveerd, omdat het project als onderdeel van het noordelijk vismigratieproject "Ruim Baan voor Vissen" een andere insteek had, namelijk het aanpassen van de vismigratiemodule. De mogelijkheid om tijdens de intreepiek de sluisdeuren te openen bij een tien centimeter hogere buitenwaterstand, wordt nog nader bekeken.

Vervolg

De mogelijkheid om de deuren eerder te openen wordt nog dit jaar nader uitgewerkt. Tevens wordt het visvriendelijk spuibehear vastgelegd in een behearprotocol voor de spuimeesters, alvorens in 2018 kan worden begonnen met deze vorm van spuibehear. Met behear en andere betrokkenen zal het visvriendelijk spuibehear jaarlijks worden geëvalueerd.

Begin 2018 zal met betrekking tot visvriendelijk spuibehear een artikel worden gepubliceerd in een landelijk vakblad. Ten behoeve van het realiseren van genoemde aanvullende maatregelen zullen de subsidiemogelijkheden worden verkend en waar mogelijk benut.